

Makale Bilgisi/Article Info

Geliş/Received: 28.10.2021 Kabul/Accepted: 16.01.2022

Araştırma Makalesi/Research Article, s./pp. 1-22.

COVID-19 PANDEMİ DÖNEMİNDE LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN UZAKTAN EĞİTİM KAPSAMINDA MUHASEBE DERSLERİNE YÖNELİK BAKIŞ AÇILARI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMAⁱ

Reşat KARCIOĞLUⁱⁱ, Şerife KILIÇARSLANⁱⁱⁱ, Kübra ÇELİK^{iv}

Öz

2019 yılsonu itibarıyla dünya genelinde Covid-19 olarak adlandırılan bulaşıcı salgın hastalığın ilk vakaları ülkemizde 2020 Mart ayı itibarıyla görülmüştür. Vaka sayılarının fazla olması ve henüz bir tedavi yönteminin geliştirilememiş olması nedeniyle halkın sağlığını riske atmamak amacıyla 2019-2020 bahar dönemi eğitim-öğretim faaliyetlerinin uzaktan eğitim olmasına karar verilmiştir. Bu karar beraberinde çevrimiçi (online) eğitimle ilgili problemlerin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Nitekim uzaktan eğitimle verilen derslerin etkili olup olmayacağıyla ilgili farklı görüşler ortaya çıkmıştır. Muhasebe derslerinde uzaktan eğitimin etkili olup olmadığı konusunda da net bir bilgi olmadığından çalışma bu düşünce doğrultusunda oluşturulmuştur. Bu kapsamda yapılan çalışmayla, Covid-19 pandemi döneminde lisans öğrencilerinin uzaktan eğitim kapsamında muhasebe derslerine yönelik bakış açıları ve bu bakış açılarının demografik özelliklere göre farklılık gösterip göstermediğinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla Atatürk Üniversitesi Oltu Beşeri ve Sosyal Bilimler Fakültesi "İşletme" ve "Bankacılık ve Finans" öğrencileriyle, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi "İşletme" öğrencilerine yönelik anket uygulanmıştır. Anketlerden elde edilen veriler, SPSS 25 programı yardımıyla analiz edilmiştir. Araştırma bulgularından hareketle, öğrencilerin muhasebe derslerinde uzaktan eğitime tamamen karşı olmadıkları ancak birebir bir eğitime de ihtiyaçlarının olduğu söylenebilmektedir. Ayrıca verilen cevaplar cinsiyet, sınıf ve akademik performans gibi demografik değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiş olup, uzaktan eğitimin dezavantajlarının öğrencinin akademik performansına göre farklılaştığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, Uzaktan Eğitim, Muhasebe Dersleri.

A Study on Undergraduate Students' Perspectives on Accounting Lectures in Distance Education During the Covid-19 Pandemic Period

Abstract

As of the end of 2019, the first cases of the contagious epidemic disease called Covid-19 were seen in our country as of March 2020. Due to the high number of cases and the fact that a treatment method had not been developed, it had been decided that the 2019-2020 spring term education activities would be

ⁱ "Bu çalışma 7. Uluslararası Muhasebe ve Finans Araştırmaları Kongresi'nde sunulan "Covid-19 Pandemi Döneminde Lisans Öğrencilerinin Uzaktan Eğitim Kapsamında Muhasebe Derslerine Yönelik Bakış Açılı Üzerine Bir Araştırma" başlıklı bildirdiden üretilmiştir.

ⁱⁱ Prof. Dr., Atatürk Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, e-posta: rkarcio@atauni.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-0903-3816

ⁱⁱⁱ Arş. Gör., Atatürk Üniversitesi, Oltu Beşeri ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Finans ve Bankacılık Bölümü, e-posta: serife.kilicarslan@atauni.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-5715-3417

^{iv} Arş. Gör., Atatürk Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, e-posta: kubra.alpa@atauni.edu.tr, ORCID ID: 0000-0003-0226-4731

distance education in order not to risk the health of the public. This decision led to the emergence of problems related to online education. As a matter of fact, there were different disagreements about whether the courses given by distance education would be effective or not. Since there is no clear information about whether distance education is effective in accounting courses, the study has been created in line with this idea. In this context, it has been aimed to determine the perspectives of undergraduate students towards accounting courses within the scope of distance education during the Covid-19 pandemic period and whether these perspectives differ according to demographic characteristics. For this purpose, a questionnaire has been applied to Atatürk University Oltu Faculty of Humanities and Social Sciences "Business Administration" and "Banking and Finance" students and "Business Administration" students of the Faculty of Economics and Administrative Sciences. The data obtained from the questionnaires have been analyzed with the help of SPSS 25 program. Based on the research findings, it can be said that students are not completely against distance education in accounting courses, but they also need one-to-one education. In addition, it has been examined whether the answers given differ according to demographic variables such as gender, class and academic performance, and it has been found that the disadvantages of distance education differ according to the academic performance of the student.

Keywords: Covid-19, Distance Education, Accounting Courses.

Giriş

Tüm dünyayı etkisi altına alan COVID-19 salgını 2020 Mart ayı itibariyle de ülkemizde görülmeye başlamıştır. Bu salgın hastalık, başta sağlık, eğitim ve ekonomi olmak üzere politik ve sosyal anlamda da insan hayatına tesir etmiş olup, çeşitli düzenlemeler yapmayı gerekli kılmıştır. Söz konusu bu düzenlemeler uzun zamandır alışık olunan iş ve işlem süreçlerinin revize edilmesini ve hızlı bir şekilde süreç uyum sağlanmasını gerektirmiştir. Her kesim ve alanın farklı etkilendiği salgından eğitim alanı da oldukça etkilenmiş olup, radikal düzenlemeler alınmıştır. İlk olarak eğitime 3 hafta ara verilmiş ve salgının devamına bağlı olarak uzaktan eğitime geçilmiş ve Türkiye’de aktif olarak çevrimiçi (online) eğitimlere başlanmıştır. Alınan son kararlar da 2019-2020 bahar dönemi eğitim-öğretim faaliyetlerine uzaktan eğitim yoluyla tamamlanmıştır (Karakaya, 2020, s. 587). Türkiye’de uzaktan eğitim sisteminin gelişiminin çok eskilere dayanması ve çoğu üniversitede daha önceden uzaktan eğitimle ilgili bir alt yapının olması, salgın ile başlayan bu süreçte hızlı bir şekilde intibak sağlanmasını kolaylaştırmıştır (Serçemeli ve Kurnaz, 2020, s. 41). Nitekim salgından önce 2018-2019 eğitim öğretim yılına bakıldığında, yüksek lisans programlarında 16.875, lisans programlarında 36.023 ve ön lisans programlarında 25.599 olmak üzere toplam 82.457 kişinin yükseköğretim programlarında uzaktan eğitim öğrencisi olduğu görülmektedir (Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi, 2020). Bu kapsamda uzun yıllara dayanan uzaktan eğitimin Türkiye’deki genel seyrini incelemek gerekirse;

Tablo 1. Türkiye’de Uzaktan Eğitimin Dönüşümü

	1927	Okuma yazma öğretimi için uzaktan eğitimin tartışılması
Kavramsallaşma Süreci	1939-1950	Milli Eğitim Şuralarında yaygın eğitim konusunun tartışılması ve önerilerin sunulması,
	1956	Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsünde başlaması,
Mektupla Öğretim Süreci	1960	İlk uzaktan eğitim uygulamaları Millî Eğitim Bakanlığı tarafından "Mektupla Öğretim" adı altında başlaması,

	1966	Mektupla Öğretim ve Teknik Yayınlar Genel Müdürlüğü'nün Kurulması,
İletişim	1975	Yaygın Yüksek Öğretim Kurumu (YAYKUR) kurulması,
Teknolojilerinin	1978	Açık Üniversite kurulmasının kararlaştırılması,
Kullanımı Süreci	1981	Anadolu üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi'nin açılması,
	1992	Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde Açık Öğretim Lisesi'nin açılması,
	1998	ODTÜ'de internet ile eğitim kullanılarak IDEA paketi uygulaması başlatılması,
	1999	YÖK uzaktan eğitim yönetmeliğinin yayınlanması,
	2001	Uzaktan eğitim yönetmeliği kapsamında üniversitelerde ders/programlarının açılması,
	2007	Türkiye Bilimler Akademisi-TÜBA'nın Açık Ders Malzemeleri Projesini başlatması,
	2012	Yükseköğretim kurumlarında Uzaktan Öğretime İlişkin Usul ve Esaslar'ın yayınlanması.

Kaynak: (Cabı ve Ersoy, 2017, s. 421)

Türkiye'de uzaktan eğitim süreci, iletişim teknolojilerinin kullanıldığı üçüncü dönemde hız kazanmış ve konuyla ilgili yapılan çalışmalar artmıştır. Uzaktan eğitimde gelenen seviye ise; LMS (Learning Management System) sistemidir. LMS sisteminin birden fazla kişiyi aynı anda bir araya getirme donanımına sahip olması sebebiyle, salgın süresince çok geniş alanlarda kullanıma ulaşmıştır. Aynı zamanda birden fazla öğrenciyi sisteme tanımlayabilmesiyle, ders esnasında dosya, içerik ve ekran paylaşımları opsiyonuyla, dersleri hem çevrimiçi (sekron) hem de çevrimdışı (asenkron) takip avantajıyla yükseköğretim kurumlarında oldukça tercih edilmektedir (Karakaya, 2020, s. 591).

Türkiye'de uzaktan eğitim sisteminin çok eskilere dayandığı ve her geçen gün de uzaktan eğitim programlarının arttığı görülse de uzaktan eğitimin etkili olup olmadığı da uzun yıllardır üzerinde durulan bir konudur. Bu sebeple de ülkemizde son yıllarda uzaktan eğitim programlarının her geçen gün artması uzaktan eğitim programlarına yönelik memnuniyetten kaynaklanmamaktadır. Uzaktan eğitim programlarının henüz geleneksel eğitim uygulamalarına bütünüyle alternatif olduğu da söylenememektedir (Tuncer ve Bahadır, 2017, s. 30). Nitekim Gülnar (2008) Ülkemizde son yıllarda çok sayıda uzaktan eğitim programı örneği görülmesine karşın bu programların etkili ve verimli olduğu anlamını taşımadığı görüşündedir. Ekici (2003) uzaktan eğitimin ortaya çıkışını geleneksel eğitim yaklaşımlarının eksikliğine vurgu yapmış ve uzaktan eğitimi alternatif çözüm olarak nitelendirmiştir. Karşı görüş olarak ise Reyneke ve Shuttleworth (2018) küresel olarak uzaktan eğitimin büyük bir ihtiyaç olduğunu, zaman, coğrafi ve finansal kısıtlamaları olan bireylere eşit eğitim fırsatları sunduğunu belirtmiştir. Tucker (2014), öğrencilerin “çok yönlü, çok görevli, teknoloji odaklı bir dünyada” yaşamak için donatılması gerektiğini ve “ekonomik geçmişleri ne olursa olsun, tüm öğrencilerin bu yeni teknolojik dünyaya eşit erişime sahip olmasını sağlamalıyız” şeklinde açıklamıştır.

Yukarıda görüldüğü üzere, uzaktan eğitim alanında farklı görüşler olup literatür incelendiğinde de önemli sayılda araştırma yapılmış, farklı görüş ve sonuçların olduğu ifade edilmiştir. Şöyle ki; bazı araştırmalarda uzaktan eğitimin geleneksel sınıf içi eğitim kadar etkili olduğu sonucuna varmışlardır. Bazı araştırmalarda ise geleneksel olarak eğitim alan

öğrencilerin online öğrenme ortamlarında eğitim alanlara göre daha iyi performans gösterme eğiliminde olduğunu bulmuştur (Chen, Jones ve Moreland, 2010, s. 2-3). Nitekim Ponzurick, France ve Logar (2000) çalışmasında uzaktan eğitim kurslarındaki lisansüstü pazarlama öğrencileri için etkililiğin ve genel memnuniyetin yüz yüze kurstaki öğrencilere göre daha düşük olduğunu bulmuştur. Terry, Owens ve Macy (2001), geleneksel yüz yüze eğitim alan öğrencilerin online eğitim alan öğrencilere göre daha iyi performans gösterdiği sonucuna varmıştır. Düzgün ve Sulak (2020) uzaktan eğitim uygulamalarının etkili olmadığını ancak öğretici olduğunu tespit etmişlerdir. Çiçek, Tanhan ve Tanrıverdi (2020) çalışmalarında öğrencilerin, genel olarak uzaktan eğitime ilişkin hem olumlu hem de olumsuz düşüncelere sahip oldukları gözlemlenmiştir. Presdiadi (2020) ise e-öğrenme uygulamasının Covid-19 pandemisi sırasında uzaktan eğitim stratejisi olarak etkili olduğunu tespit etmiştir.

Uzaktan eğitim alanında çok sayıda araştırma yapılmasına karşın göreceli olarak az sayıda araştırmada muhasebede uzaktan eğitime odaklanılmıştır. Muhasebenin teknik bir alan olması sebebiyle de diğer disiplinlerdeki çalışmaların sonuçlarının muhasebe için geçerli olduğunu kabul etmek doğru olmayacaktır (Chen vd. 2010, s. 2). Bu bilgiler doğrultusunda, salgın döneminde uzaktan eğitime geçişin bir tercih değil bir zaruriyet olması ve muhasebe derslerinde uzaktan eğitimin araştırıldığı çalışma sayısının az olması çalışmayı bu konu üzerinde yoğunlaştırmıştır. Bu çalışmada, Pandemi (COVID-19) süresince, lisans öğrencilerinin uzaktan eğitimle yürütülen muhasebe derslerine yönelik bakış açıları ve bu bakış açılarının demografik özelliklere göre farklılık gösterip göstermediğinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Çalışmadan elde edilen muhtemel sonuçlar uzaktan eğitim konusunda eğitimcilere perspektif sunacağı gibi uzaktan eğitimle yürütülen muhasebe derslerinin etkili olup olmadığına ilişkin literatürdeki boşluğa da katkı sağlayacaktır. Bu noktada araştırmamanın ilk amacı uzaktan eğitimle yürütülen muhasebe derslerine ilişkin öğrenci görüşlerini tespit etmektir. İkinci amacı ise, öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik bakış açılarının daha detaylı bir şekilde demografik özelliklerine göre farklılık gösterip göstermediğinin saptanmasıdır. Çalışma kapsamına Covid-19 pandemi sürecince muhasebe eğitimi görmüş olan, Atatürk Üniversitesi Oltu Beşeri ve Sosyal Bilimler Fakültesi "İşletme" ve "Bankacılık ve Finans" öğrencileriyle, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi "İşletme" öğrencileri dahil edilmiştir. Araştırmamanın ele alınan perspektiften daha önce yeterince incelenmemiş olması, Covid-19 salgını sebebiyle uzaktan eğitime geçilen ilk eğitim-öğretim faaliyetlerini kapsamaması ve araştırma kapsamına Atatürk Üniversitesi öğrencileri alınması araştırmamanın önemini ve değerini arttırmaktadır.

Literatür Taraması

Bu bölümde ilk olarak Covid-19 pandemi sürecinde yapılan araştırmalara yönelik literatür taraması daha sonra da Covid-19 pandemi sürecinden önce yapılan araştırmalara yönelik literatür taramasına yer verilecektir.

Covid-19 Pandemi Sürecinde Yapılan Araştırmalara Yönelik Literatür Taraması

Yardımcıoğlu, Şıtak ve Yörük (2021) çalışmalarında COVID-19 pandemi sürecinde muhasebe dersi alan öğrencilerin muhasebe eğitime karşı tutumlarını tespit etmeyi amaçlamışlardır. Çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden nedensel karşılaştırma yöntemi kullanılmıştır. Çalışma bulguları incelendiğinde cinsiyet ve gelir durumları açısından öğrencilerin muhasebe eğitime karşı tutumları farklılık gösterdiği ancak şehir, yaş, akademik performans ve sınıf düzeyleri açısından farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Ayrıca cinsiyet ve gelir durumu açısından da farklılığın hangi gruplar arasında olduğu tespit edilememiştir.

Afşar ve Büyükdoğan (2020) çalışmalarıyla Covid-19 pandemi sürecinde lisans öğrencilerinin uzaktan eğitim ile ilgili öz yeterliliklerini ve uzaktan eğitim sistemine olan bakış açılarını belirlemeyi amaçlamışlardır. Çalışma nicel araştırma yöntemiyle yürütülmüştür. Çalışma sonunda öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde en büyük problemlerinin teknik konular olduğu, ancak öğrencilerin yarısından çoğunun uzaktan eğitimi öğretim yöntemi olarak tercih ettiği ve uzaktan eğitim sistem ve uygulamalarını kolay ve verimli olarak değerlendirdikleri tespit edilmiştir. Ayrıca uzaktan eğitim yoluyla verilen derslerde öğrencilerin zamanlarını daha iyi değerlendirdikleri ve internet üzerinden araştırma yapabilme yeteneklerinin geliştiği de belirlenmiştir.

Demir ve Narlıkaya (2020) çalışmalarında Covid-19 salgını sürecinde muhasebe ve finans eğitimi alan öğrencilerin uzaktan eğitime ilişkin tutumlarını belirlemeyi amaçlamışlardır. Çalışma nicel araştırma yöntemiyle yürütülmüş, veriler anket yoluyla elde edilmiştir. Araştırma bulguları incelendiğinde, muhasebe ve finans eğitimi alan öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik tutumlarının cinsiyete değişkeni açısından anlamlı farklılık göstermemesinin aksine akademik performans, sınıf, internet kullanım süresi ve uzaktan eğitim ön bilgi düzeyi değişkenleri açısından anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir.

Akgün (2020) çalışmasında Covid-19 döneminde verilen Muhasebe II dersiyle öğrencilerin uzaktan öğrenmeye ilişkin bilgi edinmelerine yönelik görüşlerini incelemeyi amaçlamıştır. Çalışma, nitel araştırma desenlerinden durum çalışması tekniği ile yürütülmüştür. Araştırmanın bulguları, çoğu kız öğrenci uzaktan yürütülen muhasebe eğitiminin kendisine maliyet avantajı sunduğunu ve önemli fayda sağladığını düşünmesine karşın erkek öğrencilerin standart bir eğitim programı sağlamaya katkıda bulunduğuna yönelik görüşlerinin olduğu belirlenmiştir.

Karakaya (2020) yaptığı çalışmasıyla finansal muhasebe derslerinin uzaktan eğitim yoluyla verilmesinin sorunlarını ve çözüm önerilerini sunmuştur. Covid-19 salgınıyla uygulanan uzaktan eğitim, uygulamalı diğer derslerde olduğu gibi muhasebe eğitiminde de farklı metotlar uygulanması gerektiği düşünülmektedir. Çalışmada önerilen kitapların, ders notlarının ve değerlendirme kriterleri gibi birçok konunun revize edilmesi gerektiği belirtilmiştir. Araştırma sonucunda ise, örgün eğitimin bazı avantajlarının uzaktan eğitimde

olmadığını ancak uzaktan eğitim ile öğrencilerin farklı kazanımlar elde edebileceğini yani, uzaktan eğitimde yoluyla verilen finansal muhasebe eğitimi konusunda çok büyük sorunlar olmadığı gözlemlenmiştir.

Kelek ve Topal (2020) Marmara ve Doğu Anadolu bölgesindeki üniversite okuyan öğrencilerin Covid-19 salgını sebebiyle uzaktan aldıkları eğitimi ve dijitalleşmeyle birlikte uzaktan eğitim ve yapay zekaya dair görüşlerini saptama amacıyla bir alan araştırması gerçekleştirmişlerdir. Çalışma sonucunda, coğrafi yapının değişkenlikleriyle sistem kullanımında etkisi olduğu gözlemlenmiş ve bu konudaki gerekli altyapı çalışmalarının da büyük önem arz ettiği belirtilmiştir.

Can (2020) çalışmasıyla Covid-19 salgınının Türkiye'deki açık ve uzaktan eğitime etkilerini değerlendirebilmeyi ve gelecekte yapılacak olan çalışmalara önerilerde bulunmayı amaçlamıştır. Araştırma kapsamında Millî Eğitim Bakanlığı'nın uzaktan eğitim uygulamaları nelerdir? Yükseköğretimde açık ve uzaktan eğitim uygulamaları nelerdir? ve Açık ve uzaktan eğitim uygulamalarının etkililiği için neler yapılabilir? sorularının cevapları incelenmiştir. Genel bir sonuç olarak ise, Türkiye'de açık ve uzaktan eğitim sisteminin güçlendirilmesi gerektiği, sadece nicel olarak değil nitel olarak da oldukça önemli olduğu vurgulanmıştır.

Serçemeli ve Kurnaz (2020) yaptıkları çalışmalarıyla öğrencilerin uzaktan eğitime bakış açılarını, öz yeterliliklerini ve muhasebe derslerinin uzaktan eğitimle yürütülmesine dair görüşlerini tespit etmeyi amaçlamışlardır. Araştırma sonunda öğrencilerin Covid-19 pandemi dönemi özelinde uzaktan eğitime olumlu yaklaşımlarına rağmen Covid-19 pandemi sonrasında geleneksel usule dönerek muhasebe derslerini okulda öğrenmek istedikleri görülmüştür.

Covid-19 Pandemi Sürecinden Önce Yapılan Araştırmalara Yönelik Literatür Taraması

Özdemir, Akçakanat ve Kılıçarslan (2019) e-öğrenmenin muhasebe eğitimi üzerindeki etkisini saptamaya çalışmışlardır. Videoları izleyen kişilerin yaptığı yorumlar, izlenme sayıları, video süreleri dikkate alındığında, videoların uzman kişiler tarafından oluşturulması, görüntü kalitesi, içerik ve görsellik gibi unsurların video izlenme sayısını arttıracığı vurgulanmıştır.

Yeşil (2017) çalışmasında Türkiye'de uzaktan eğitim faaliyetinin önemi üzerinde durmuştur. Çalışmada uzaktan eğitimin avantajlarına ve dezavantajlarına, Türkiye'de uzaktan eğitim alan toplam öğrenci sayılarına ve uzaktan eğitim veren bazı meslek yüksekokulları verilmiştir. Sonuç olarak ise, uzaktan eğitimin amacı ve özünün öğrencilere kavratılması gerektiğine, eğitmen ve öğrenci arasındaki iletişimi kuvvetlendirmenin ve danışmanlık hizmetinin önemi vurgulanmıştır.

Öztürk ve Kutlu (2017) muhasebe derslerinde kullanılan teknolojik ürünlerin ders işlenişine etkilerini öğrencilerin bakış açıları ile belirlemeyi amaçlamıştır. Çalışma sonuçlarına bakıldığında öğrencilerin sınıfla derse hazırlanırken teknoloji kullanım durumları arasında

anlamli farklıliğın tespitinin yanında öğrencilerin yaşları ile muhasebe paket programları kullanmaları ve derslere hazırlanırken teknoloji kullanmaları arasında anlamli farklılık olduğu saptanmıştır. Ayrıca öğrencilerin çoğunun kendilerine ait cep telefonu ve bilgisayarı olmasına rağmen uzaktan eğitime olumsuz baktıkları görülmüştür.

Christmastuti ve Purnamasari (2015) bilgi teknolojileriyle verilen muhasebe eğitiminin öğrencinin başarısına etkisini tespit etmeyi amaçlamışlardır. Araştırma sonunda muhasebe eğitiminde teknolojiyi kabul gören bir model ortaya koyularak, teknoloji kullanımıyla beraber derslerde başarı ve algının arttığı tespit edilmiştir.

Papageorgiou ve Halabi (2014) çalışmalarının amacı Güney Afrika Üniversitesi aracılığıyla uzaktan eğitimle Muhasebe Bilimi Lisans derecesi almak için üç yıllık finansal muhasebeyi tamamlayan öğrencilerde performansın beş belirleyicisinin etkilerini incelemektir. Sonuçlar, finansal muhasebe dersleri boyunca matematik geçmişinin ve akademik yeteneğin öğrenci performansı ile önemli ölçüde ilişkili olduğunu ve ön muhasebe bilgisi de ilk yılda önemli olduğu ancak daha sonra önemli olmadığını göstermektedir.

Ellingson ve Notbohm (2012) çalışmalarında online uzaktan eğitimin birçok şekilde olabileceğini belirtmişlerdir. Bu kapsamda da web konferansı kullanarak eğitim veren muhasebe kursunu çalışmalarına dahil ederek, web konferansının faydalı özelliklerini saptamaya çalışmışlardır. Araştırma sonuçları incelendiğinde artan motivasyon ve katılım; iş birliği ve topluluk duygusu; ve öğrenciler ve öğretim üyeleri için ek kolaylık sağlanması algılanan faydalarıdır. Bunun yanında yeni bir format geliştirilmesiyle yapılacak yatırımların maliyetleri ve teknik bilgi kazanımı gibi belli başlı problemlerde ortaya çıkmaktadır. Ancak çalışmada öğrenci öğreniminin faydalarının ilgili maliyetlerden daha ağır bastığına inanıldığı belirtilmiştir.

Florit, Montano ve Anes (2012) çalışmalarında muhasebe öğretiminde video konferansın akademik performans açısından göreceli etkinliğinin değerlendirmeyi amaçlamışlardır. Araştırmanın örneklemini zorunlu bir ders olarak yürütülen Finansal Muhasebe II dersinin öğrencilerinden oluşmaktadır. Öğrencilere Finansal Muhasebe II dersi hem video konferans yoluyla hem de geleneksel yol ile aynı öğretim elemanı tarafından anlatılmıştır. Sonuç olarak, video konferans ile ders anlatımının öğrencilerin performanslarını olumsuz etkilemediği tespit edilmiştir.

Kutluk ve Gulmez (2012) uzaktan eğitim programındaki öğrencilerin memnuniyet düzeyini ve eğitim kalitesinde verimliliği ölçmeyi amaçlamışlardır. Araştırmada veriler anket yoluyla toplanmıştır. Araştırma sonucunda, zaman ve maliyet açısından büyük kolaylık sağlayan bu eğitim sisteminden öğrencilerin memnun kaldıkları düşünülmektedir.

Chen vd., (2010) çalışmalarında maliyet muhasebesi kursundaki öğrencilerin online öğrenmenin geleneksel öğrenmeye karşı farklı boyutlarda göreceli etkinliğini değerlendirmeyi amaçlamıştır. Öğrenciler kurstaki deneyimleriyle ilgili bir ankete dahil edilmiştir. Araştırma sonuçları geleneksel öğrenme yaklaşımının öğrencilere online yaklaşımla eşleşmeyen bir zenginlik düzeyi sağladığını göstermektedir.

Charron ve Koo (2007) çalışmalarında muhasebe alanında uzaktan eğitim derslerine olan talebi artıran faktörleri incelemektedir. Çalışma verileri anket yoluyla toplanmıştır. Araştırma sonuçları incelendiğinde muhasebe alanında uzaktan eğitime daha fazla talep gösteren öğrencilerin uzaktan eğitime olumlu tutumları olduğu ve uzaktan eğitimin zaman yönetimi faydalarını kabul ettikleri tespit edilmiştir. Ayrıca ilginç bir şekilde, medeni durum, bireylerin çocuk sahibi olup olmadığı, çalışılan saat sayısı veya kampüsten uzakta yaşamının talep üzerinde çok az etkisi olduğu saptanmıştır.

Hipotezlerin Geliştirilmesi

Genel olarak uzaktan eğitim terimi öğrenci ile öğretmenin fiziksel olarak ayrı ortamlarda bulunmaları ile gerçekleşen eğitimi ifade etmektedir (Akdemir, 2011, s. 69). İletişim teknolojilerinin gelişmesiyle bilgiye daha kolay ulaşılmasını sağlayarak, bilgi çağında bireylere fırsatlar sunan uzaktan eğitim programlarının birçok dezavantajı da bulunmaktadır. Zaman ve maliyet tasarrufu sağlaması, yerden bağımsız hareket edilerek bilgisayar ve internet olan her yerden eğitim alınabilmesi, stresi azaltabilmesi, memnuniyeti arttırabilmesi ve uygun olmayan konforsuz sınıflarda bulunma zorunluluğu kaldırması uzaktan eğitimin belli başlı avantajlarından. Dezavantajları ise, teknoloji kullanımında zorluk çekilmesi, sosyal izolasyon, ileri derece planlama gerektirmesi ve bazı derslerin uzaktan eğitime uygun olmamasıdır (Yeşil, 2017, s. 769). Bu uygun olup olmadığı tartışma konusu olan derslerden biri de muhasebedir. Muhasebe bilimi, teorisi ve pratiği itibariyle meslek edinimi ve devamlılığı hususunda önemli bir alandır. Kendine özgü literatürü, yoğun teorisi ve en az bir o kadar yoğun uygulaması sebebiyle yükseköğretim seviyesindeki her aşamada muhasebe dersleri öğrencilerin çokça vakit harcadığı dersler arasındadır (Karakaya, 2020, s. 588-589). Bu noktada muhasebe dersinin uzaktan eğitim yoluyla verilmesinde öğrencilerin görüşleri büyük önem arz etmektedir. Bu sebeple çalışmada, araştırma amacına ulaşmak için "Muhasebe derslerinde uzaktan eğitim kullanımında öğrencilerin görüşleri nedir?" sorusunun cevabı aranmıştır.

Araştırma amacına ulaşmak için cevabı aranan yukarıdaki soru dışında öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik bakış açılarını daha detaylı incelemek adına demografik özelliklerine göre farklılık gösterip göstermediğinin saptanmasına yönelik hipotezler geliştirilmiştir. Çalışmanın literatür kısmında belirtildiği üzere ilgili alanda daha önce yapılan Yardımcıoğlu vd. (2021)'in çalışmalarında öğrencilerin muhasebe eğitimine karşı tutumlarının cinsiyete göre farklılık gösterdiğini ancak akademik performans ve sınıf düzeylerine göre anlamlı farklılığın olmadığını tespit edilmiştir. Demir ve Narlıkaya (2020) ise tespit edilen bu sonuçların tam tersini çalışmalarında saptamıştır. İlgili literatürdeki sonuçlara katkı sağlamak adına cinsiyet, sınıf düzeyi ve akademik performans bağımsız değişkenleri ele alınarak aşağıdaki hipotezler oluşturulmuştur;

H₁: Uzaktan eğitimin avantajları cinsiyete göre farklılaşmaktadır.

H₂: Öğrencilerin cinsiyetine göre uzaktan eğitim ve geleneksel eğitim karşılaştırmasına yönelik algıları farklılaşmaktadır.

H₃: Uzaktan eğitimin dezavantajları cinsiyete göre farklılaşmaktadır.

H₄: Uzaktan eğitimin avantajları öğrencin sınıf düzeyine göre farklılaşmaktadır.

H₅: Öğrencinin sınıf düzeyine göre uzaktan eğitim ile geleneksel eğitimin karşılaştırılmasına yönelik algılar farklılaşmaktadır.

H₆: Uzaktan eğitimin dezavantajları öğrencin sınıf düzeyine göre farklılaşmaktadır

H₇: Uzaktan eğitimin avantajları öğrencin akademik performansına göre farklılaşmaktadır.

H₈: Öğrencinin akademik performansına göre uzaktan eğitim ile geleneksel eğitimin karşılaştırılmasına yönelik algı farklılaşmaktadır.

H₉: Uzaktan eğitimin dezavantajları öğrencinin akademik performansına göre farklılaşmaktadır.

Yöntem

Bu bölümde araştırmanın amacı, deseni, evren ve örnekleme, veri toplama araçları ve veri analiz yöntemleri hakkında ayrıntılı bilgiler verilmektedir.

Araştırmanın Amacı ve Deseni

Bu araştırmada Covid-19 pandemi döneminde lisans öğrencilerinin uzaktan eğitim kapsamında muhasebe derslerine yönelik bakış açıları ve bu bakış açılarının demografik özelliklere göre farklılık gösterip göstermediğinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Araştırma nicel araştırma desenlerinden betimsel tarama desenine göre yürütülmüştür.

Araştırmanın Evren ve Örnekleme

Çalışma sonuçlarının daha doğru ve güvenilir bilgi sağlaması amacıyla; araştırma evrenine, Covid-19 pandemi sürecinde çevrimiçi olarak işlenen muhasebe derslerine Atatürk Üniversitesi Yönetmeliği gereğince %80 devam zorunluluğunu sağlayan öğrenciler dahil edilmiştir. Bu kapsamda araştırma evreni, Atatürk Üniversitesi Oltu Beşeri ve Sosyal Bilimler Fakültesi İşletme, Bankacılık ve Finans bölümü ile İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme bölümü 376 öğrenciden oluşturmaktadır. Araştırmanın evrenini oluşturan 376 öğrencinin tamamına "Google Form" ile çevrimiçi anket gönderilmiştir. Anket çalışmasına 2019-2020 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Dönemi bütünlüme sınavlarının bitmesiyle birlikte 22.06.2020 tarihinde başlanmış ve 31.09.2020 tarihine kadar gönüllü olarak 151 öğrenciden geri dönüş olmuştur.

Veri Toplama Araçları

Araştırma kapsamında Covid-19 pandemi döneminde uzaktan eğitimle yürütülen muhasebe derslerine ilişkin lisans öğrencilerinin görüşleri incelenmek istendiğinden, yerli ve yabancı literatür taraması yapıldıktan sonra, veri toplama aracı olarak anket formu kullanılmıştır. Anket formunda ilk olarak, demografik sorular daha sonra da derslerin işleme

yöntemleri ile ilgili öğrencilerin düşüncelerini belirlemeye yönelik sorulara yer verilmiştir. Bu sorular Serçemeli ve Kurnaz (2019) ile Tuncer ve Bahadır (2017)'in çalışmaları ve uzman akademisyen görüşleri alınarak hazırlanmıştır. Son olarak ise, öğrencilerin uzaktan eğitimle aldıkları muhasebe derslerine ilişkin düşüncelerini belirlemeye yönelik on dört ifadeden oluşan sorular bulunmaktadır. Bu bölüm de ise, Serçemeli ve Kurnaz (2019)'un çalışmalarında geliştirdikleri Eğitiminin Çevrimiçi (Online)/Uzaktan Eğitimle Yürütülmesine Bakış Açıklarına İlişkin toplam on bir maddelik ölçeği kullanılmıştır. Bu ölçeğe Tuncer ve Bahadır (2017)'in çalışması ve uzman akademisyen görüşü yardımıyla üç soru eklenmiştir. Bu bölümde ölçeklendirme yöntemi olarak eşit aralıklı 5'li likert tipi ölçek kullanılmıştır. Araştırmacılar tarafından anket formu oluşturulurken yararlanılan çalışma yazarlarından e-mail yoluyla izin alınmıştır. Ayrıca araştırmada kullanılan anket formu için etik kurul onayı da 12.10.2020 tarihli ve 77040475-000-E.2000250481 sayılı belge Atatürk Üniversitesinden alınmıştır.

Veri Analiz Yöntemleri

Araştırma kapsamında anket formu yardımıyla elde edilen verilerin analizinde SPSS (Statistical Packages for the Social Sciences) 25 paket programından yararlanılmıştır. Veri analiz yapılırken tanımlayıcı ve çıkarımsal istatistiklerden faydalanılmıştır. Öncelikle kullanılan ölçeklerin geçerliliğini test etmek için açımlayıcı faktör analizi yapılmıştır (Tablo 2). Daha sonra geliştirilen hipotezleri test etmeden önce verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini tespit etmek amacıyla çarpıklık basıklık değerleri incelenmiştir (Tablo 3). Son olarak da tüm sorulara verilen cevapların sıklığını tespit etmek için frekans dağılımına bakılmış ve geliştirilen hipotezler test edilmiştir. Muhasebe Eğitiminin Uzaktan Eğitimle Yürütülmesi İle İlgili ifadelerle ilişkin faktör analizi sonuçları da Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2. Muhasebe eğitiminin uzaktan eğitimle yürütülmesi ile ilgili ifadelerle ilişkin faktör analizi sonuçları

İfadeler	Uzaktan Eğitim Avantajları	Uzaktan ile Geleneksel Eğitimin Karşılaştırması	Uzaktan Eğitimin Dezavantajları
Video kayıtlarını istediğim zaman ulaşabilme imkanı dersi öğrenmeme faydalı olmaktadır	.834		
Uzaktan yürütülen muhasebe dersinde, geleneksel dersten daha iyi not alabileceğime inanıyorum	.792		
Muhasebe eğitiminde uzaktan eğitim kullanımı araştırmacı ruhumu geliştirir	.721		
Uzaktan eğitim sayesinde mezun olabileceğime inanıyorum	.675		
Uzaktan eğitim zamanımı daha verimli kullanmamı sağlamaktadır	.659		
Muhasebe derslerinin uzaktan eğitim yoluyla verilmesini çok çağdaş bir yöntem olarak görüyorum	.635		
Muhasebe dersleri uzaktan eğitim yoluyla anlatıldığında neyin nereden geldiğini daha iyi anlıyorum		.824	

Uzaktan eğitim ile muhasebe dersinin daha akılda kalıcı olacağını düşünüyorum		.797	
Uzaktan eğitimin geleneksel eğitimden farklı olmadığını düşünüyorum		.769	
Uzaktan eğitim kullanımının geleneksel yöntemle göre daha anlaşılır olacağını düşünüyorum		.681	
Uzaktan eğitim ile dersi takip etmenin geleneksel yöntemlerden daha kolay olacağını düşünüyorum		.606	
Muhasebe eğitiminde uzaktan eğitim kullanımı bana ek iş yükü getirmektedir			.826
Muhasebe eğitiminde uzaktan eğitim kullanımı eğitici ile iletişimimizi zorlaştırmaktadır			.681
Açıklanan Varyans (Boyutlar İtibariyle)	29.6	27.2	14.8
Cronbach's Alpha	.889	.907	.530
Kümülatif Açıklanan Varyans	29.6	56.8	71.7
Güvenilirlik (%)	88.9	90.7	53.0
KMO=.899; Barlett=1383.236; (df= 78); p=0.000			

Muhasebe eğitiminin uzaktan eğitimle yürütülmesi ile ilgili on dört maddeli ölçeğe yapılan birinci aşama faktör analizinde "Muhasebe eğitiminde uzaktan eğitim kullanımı ders motivasyonumu artırır" ifadesi faktör değerlerinin binişik olması sebebiyle ölçekten çıkarılarak analiz tekrarlanmıştır. Gerçekleştirilen ikinci analizde ise ideal faktör yapısına ulaşılmıştır. Analiz sonucunda elde edilen KMO (0,889) ve Barlett Testi (1383.236) değerleri, verilerin faktör analizine uygun ve örnek hacminin yeterli olduğunu göstermektedir. Analiz sonucunda üç boyuttan oluşan bir yapı oluşmuştur. Elde edilen boyutlar uzaktan eğitimin faydaları, uzaktan ile geleneksel eğitim karşılaştırması, uzaktan eğitimin dezavantajları olarak isimlendirilmiştir. Bu faktörlerden oluşan yapı toplam varyansın %71.7'sini açıklamaktadır. Aynı zamanda tüm boyutların güvenilir olduğu tespit edilmiştir. Ek olarak yukarıda bahsedildiği üzere geliştirilen hipotezleri test etmeden önce normallik testi yapılmış ve Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3. Normallik testi sonuçları

Boyutlar	Ort.	SS	Çarp.	Bask.	Min.	Maks.
Uzaktan Eğitimin Avantajları	3.020	.881	.132	-.698	1.00	5.00
Uzaktan ile Geleneksel Eğitimin Karşılaştırılması	2.704	.903	.146	-.576	1.00	5.00
Uzaktan Eğitimin Dezavantajları	3.000	.946	-.227	-.816	1.00	5.00

Tablo 3'te görüldüğü üzere, çarpıklık ve basıklık değerlerinin ± 1 aralığında olduğu tespit edilmiştir. Morgan, Leech, Gloeckner ve Barrent (2004: 49)'a göre çarpıklık ve basıklık katsayıları ± 1 aralığında ise verilerin normal dağıldığı söylenebilir. Verilerin normal dağılıma uyması nedeniyle çalışmada parametrik testler kullanılmıştır. Verilerin analizinde tek bir bağımsız değişkene ilişkin iki grubun olduğu durumlarda bağımsız örnek t testi, ikiden fazla grubun olduğu durumlarda tek yönlü varyans analizi (ANAVO) kullanılmıştır. Hipotezleri test etme aşamasında ise, ANOVA değerleriyle gruplar arası anlamlı bir farklılığın olup olmadığı tespit edilmiştir. Daha sonra Post-Hoc testiyle anlamlı farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını anlayabilmek için, grup sayılarının eşit olmadığı göz önüne alınarak varyansların homojen olması durumunda Scheffe, varyanslar homojen olmadığı durumda

ise Games-Howel karşılaştırması seçilerek değerlendirmeler yapılmıştır. Ayrıca araştırma kapsamında aritmetik ortalama, standart sapma, frekans ve yüzde dağılımı gibi tanımlayıcı istatistiksel yöntemler de kullanılmıştır.

Bulgular

Araştırmanın Frekans Bulguları

Araştırmanın bu bölümünde katılımcıların demografik özellikleri daha sonra da anket formunda yer alan diğer sorulara verdikleri cevaplar analiz edilmiş olup, her soruya verilen cevaplar detaylı bir şekilde ele alınarak tablo halinde sunulmuştur.

Tablo 4. Demografik verilere ait tanımlayıcı istatistikler

Bağımsız Değişkenler	n	%
Cinsiyet		
Erkek	76	50.3
Kadın	75	49.7
Bölüm		
İşletme	93	61.6
Bankacılık ve Finans	58	38.4
Sınıf Düzeyi (Covid-19 Salgını Süresince Öğrenim Gördüğü Sınıf)		
1. Sınıf	18	11.9
2. Sınıf	13	8.6
3. Sınıf	41	27.2
4. Sınıf	79	52.3
Covid-19 Salgını Süresince Aldığınız Muhasebe Dersleri		
Genel Muhasebe	96	63.6
Şirketler Muhasebesi	69	45.7
Maliyet Muhasebesi	109	72.2
Akademik Performans		
1.80'den az	9	6.0
1.80-2.00 arası	19	12.6
2.01-2.50 arası	75	49.7
2.51-3.00 arası	37	24.5
3.01 ve üzeri	11	7.2
Yaşam Yeri		
Büyükşehir	42	27.8
İl	66	43.7
İlçe	43	28.5

Tablo 4'te görüldüğü, katılımcıların %50.3'ü erkek %49.7'si kadındır. Bu oranlardan anlaşılacağı üzere, katılımcıların hemen hemen eşit bir dağılımda oldukları anlaşılmaktadır. Ankete katılan öğrencilerin şu an eğitim gördükleri bölümlerinin dağılımına bakıldığında

%61.6'sının işletme % 38.4'sünün ise bankacılık ve finans olduğu görülmektedir. Covid-19 salgını süresince öğrenim gördükleri sınıflarının ise; %11.92'sinin 1. Sınıf, % 8.6'ının 2. Sınıf, %27.2'sinin 3. Sınıf ve %52.3'ünün 4. Sınıf olduğu görülmektedir. Fakülte ders içeriklerine bakıldığında, 4. Sınıfta muhasebe dersi bulunmamakta olup, öğrencilerin muhasebe dersini çoğunlukla alttan aldığı tespit edilmiştir. Öğrencilerin birden fazla işaretleme yapmalarına izin verilerek Covid-19 Salgını Süresince alınan muhasebe derslerine verilen yanıtların %63.6'sının genel muhasebe, %45.7'sinin şirketler muhasebesi ve %72.2'sinin ise maliyet muhasebesi olduğu görülmektedir. Öğrencilerin akademik performanslarına bakıldığında ise, %6.0'sının 1.80'den az, %12.6'sının 1.80 – 2.00 arası, %49.7'sinin 2.01 – 2.50 arası, %24.5'inin 2.51- 3.00 arası, %7.2'sinin ise 3.01ve üzeri olduğu görülmektedir. Son olarak katılımcıların yaşam yerlerine verdikleri cevaplar incelendiğinde ise, %7.8'inin büyükşehir, %43.7'sinin il ve %28.5'inin ilçe olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 5. Derslerin işleme yöntemleri ile ilgili tanımlayıcı istatistikler

İfadeler	n	%
Covid-19 salgını süresince uzaktan eğitimde kullandığınız araç hangisidir? (Birden fazla seçenek işaretlenmesine izin verilmiştir.)		
Kendi Bilgisayarım	84	55.6
Başkasının Bilgisayarı	16	10.6
Kendi Akıllı Telefonum	7	4.6
Başkasının Akıllı Telefonu	1	0.7
Kendi Tabletım	122	80.8
Başkasının Tableti	0	0
Muhasebe derslerini uzaktan eğitim yoluyla almak istiyor musunuz?		
Evet	92	60.9
Hayır	45	29.8
Kararsızım	14	9.3
Bir önceki sorunun cevabı evet ise, muhasebe derslerini uzaktan eğitim yoluyla takip etmek istemenizin sebebi nedir? (Birden fazla seçenek işaretlenmesine izin verilmiştir.)		
Okuldaki derslere her zaman gelemiyorum,	49	47.1
Dersleri bana uygun zamanda almak istiyorum,	45	43.3
Okuldaki derslerde konsantre olamıyorum,	21	20.2
Okuldaki dersler sıkıcı oluyor,	15	14.4
Uyku sorunun sebebiyle okuldaki derslere yetişemiyorum,	21	20.2
Çalışıyorum,	35	33.7
Muhasebe derslerini uzaktan takip etmenin sakıncası ne olabilir? (Birden fazla seçenek işaretlenmesine izin verilmiştir.)		
Bilgisayarın, tabletin ya da akıllı telefonunun olmaması,	55	36.4
İnternetin olmaması,	58	38.4
İnternet kesintileri,	71	47
Teknik problemler yaşamak,	107	70,9
Bireyselliğe iterek sosyalleşmeyi engellemesi,	38	25,2
Anlaşılmayan konuları sormamak,	46	30,5

Anlaşılmayan konuların sorulmasına rağmen yüz yüze olduğu gibi anlaşılabilmesi,	74	49
Konuların vaktinde eklenmeyişi	21	13,9
Uzaktan eğitimde ders için video kayıtları kullanılıyorsa bunun süresinin ne kadar olmasını tercih edersiniz?		
5-10 dakika	3	2,0
10-20 dakika	32	21,2
20-30 dakika	81	53,6
30 dakika üstü	35	23,2
Uzaktan eğitimde dersler canlı olarak eğitmen tarafından anlatılıyorsa bunun süresinin ne kadar olmasını tercih edersiniz?		
20 dakika ve altı	7	4,6
20-30 dakika	67	44,4
30-40 dakika	55	36,4
40-50 dakika	18	11,9
50-60 dakika	3	2,0
60 dakika ve üstü	1	0,7
Uzaktan eğitim muhasebe derslerinin aşağıdaki yöntemlerden hangileriyle desteklenmesini istersiniz? (Birden fazla seçenek işaretlenmesine izin verilmiştir.)		
Online Ders	61	40,7
Video Kayıtları	74	49,3
Ders Kitabı	36	24
PDF, Word, Powerpoint sunumu	71	47,3
Dersin öğretim elemanı/üyesi notları	122	81,3
Başka öğretim elemanı/üyesi notları	51	34
Uzaktan eğitim yaklaşımıyla ilgili izleniminiz nedir? (Birden fazla seçenek işaretlenmesine izin verilmiştir.)		
İlgi çekici	18	4,6
Kullanımı kolay	46	44,4
Teknik problemler yaşanabilir	106	70,2
Alışmakta zorlandım	30	11,9
Korkutucu	19	2,0
Sıkıcı	33	0,7
Gereksiz	9	2,0
Eğlenceli	16	0,7
Covid-19 dönemi bittikten sonra muhasebe dersleri için yüz yüze telafi programlarının yapılması gerektiğini düşünüyor musunuz?		
Evet	77	51,0
Hayır	46	30,5
Kararsızım	28	18,5

Tablo 5'te görüldüğü üzere, "Covid-19 salgını süresince uzaktan eğitimde kullandığınız araç hangisidir?" sorusuna yoğun olarak katılımcıların %80,8'inin "Kendi tabletim", %55,6'sının "Kendi bilgisayarım" yanıtları verdikleri görülmektedir. "Muhasebe derslerini uzaktan eğitim yoluyla almak istiyor musunuz?" sorusuna %60,9 katılımcı "Evet", %29,8 katılımcı "Hayır" ve %9,3 katılımcı ise "Kararsızım" yanıtı vermiştir. Ayrıca bir önceki soruya "Evet" yanıtı veren katılımcılara muhasebe derslerini uzaktan eğitim yoluyla takip etmek istemenizin sebebi sorulmuş olup, %47,1 ile "Okuldaki derslere her zaman

gelemiyorum”, %43.3 ile “Dersleri bana uygun zamanda almak istiyorum” ve %33.7 ile “Çalışıyorum” yargılarına katılımın yoğun olduğu görülmüştür. “Muhasebe derslerini uzaktan takip etmenin sakıncası ne olabilir?” sorusuna katılımın yoğun olduğu yargılar, %70.9 ile “Teknik problemler yaşamak”, %49 ile “Anlaşılmayan konuların sorulmasına rağmen yüz yüze olduğu gibi anlaşılamaması” ve %47 ile “İnternet kesintileri” olduğu görülmektedir. “Uzaktan eğitimde ders için video kayıtları kullanılıyorsa bunun süresinin ne kadar olmasını tercih edersiniz?” sorusuna ise en çok yanıtın %53.6 ile 20-30 dakika olduğu görülmektedir. Aynı şekilde “Uzaktan eğitimde dersler canlı olarak eğitmen tarafından anlatılıyorsa bunun süresinin ne kadar olmasını tercih edersiniz?” sorusuna da en çok yanıtın %44.4 ile 20-30 dakika olduğu görülmektedir. “Uzaktan eğitim muhasebe derslerinin aşağıdaki yöntemlerden hangileriyle desteklenmesini istersiniz?” sorusuna yoğun olarak katılımcıların, %81.3 ile dersin öğretim elemanı/üyesi notları, % 49.3 ile video kayıtlarını ve %47.3 ile pdf, word, powerpoint sunumunu tercih etmişlerdir. “Uzaktan eğitim yaklaşımıyla ilgili izleniminiz nedir?” sorusuna en çok katılım gösterilen yargı %70.2 ile teknik problemler yaşanabileceği ve %44.4 ile kullanımı kolay olduğudur. Son olarak, “Covid-19 dönemi bittikten sonra muhasebe dersleri için yüz yüze telafi programlarının yapılması gerektiğini düşünüyor musunuz?” sorusuna ise katılımcıların %51’inin “Evet”, %30.5’inin “Hayır” ve %18.5’inin ise, “Kararsızım” yanıtlarını verdikleri görülmektedir.

Tablo 6. Muhasebe eğitiminin uzaktan eğitimle yürütülmesi ile ilgili öğrencilerin bakış açılarına ait tanımlayıcı istatistikler

İfadeler	\bar{X}	SS	1		2		3		4		5	
			n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Uzaktan Eğitimin Avantajları												
Video kayıtlarını istediğim zaman ulaşabilme imkânı dersi öğrenmeme faydalı olmaktadır	3.38	1.07	6	4.0	28	18.5	42	27.8	52	34.4	23	15.2
Uzaktan yürütülen muhasebe dersinde, geleneksel dersten daha iyi not alabileceğime inanıyorum	3.03	1.12	10	6.6	43	28.5	48	31.8	31	20.5	19	12.6
Muhasebe eğitiminde uzaktan eğitim kullanımı araştırmacı ruhumu geliştirir	2.89	1.09	12	7.9	49	32.5	46	30.5	31	20.5	13	8.6
Uzaktan eğitim sayesinde mezun olabileceğime inanıyorum	3.00	1.07	11	7.3	38	25.2	56	37.1	31	20.5	15	9.9
Uzaktan eğitim zamanımı daha verimli kullanmamı sağlamaktadır	3.03	1.20	15	9.9	44	29.1	31	20.5	43	28.5	18	11.9
Muhasebe derslerinin uzaktan eğitim yoluyla verilmesini çok çağdaş bir yöntem olarak görüyorum	3.02	1.13	15	9.9	35	23.2	46	30.5	41	27.2	14	9.3

Uzaktan ile Geleneksel Eğitim Karşılaştırması													
Muhasebe dersleri uzaktan eğitim yoluyla anlatıldığında neyin nereden geldiğini daha iyi anlıyorum	2.76	1.06	16	10.6	53	35.1	39	25.8	37	24.5	6	4.0	
Uzaktan eğitim ile muhasebe dersinin daha akılda kalıcı olacağını düşünüyorum	2.66	1.03	17	11.3	58	38.4	40	26.5	31	20.5	5	3.3	
Uzaktan eğitimin geleneksel eğitimden farklı olmadığını düşünüyorum	2.50	0.97	20	13.2	63	41.7	45	29.8	18	11.9	5	3.3	
Uzaktan eğitim kullanımının geleneksel yöntemle göre daha anlaşılır olacağını düşünüyorum	2.76	1.06	15	9.9	54	35.8	40	26.5	35	23.2	7	4.6	
Uzaktan eğitim ile dersi takip etmenin geleneksel yöntemlerden daha kolay olacağını düşünüyorum	2.82	1.15	16	10.6	55	36.4	31	20.5	37	24.5	12	7.9	
Uzaktan Eğitimin Dezavantajları													
Muhasebe eğitiminde uzaktan eğitim kullanımı eğitici ile iletişimizi zorlaştırmaktadır	3.38	1.26	10	6.6	37	24.5	25	16.6	43	28.5	36	23.8	
Muhasebe eğitiminde uzaktan eğitim kullanımı bana ek iş yükü getirmektedir	2.61	1.01	16	10.6	66	43.7	32	21.2	34	22.5	3	2.0	

Tablo 6'da görüldüğü üzere uzaktan eğitimin avantajlarına yönelik katılımcıların "Video kayıtlarını istediğim zaman ulaşabilme imkanı dersi öğrenmeme faydalı olmaktadır" ifadesine olumlu yaklaştıkları (34.4), "Uzaktan yürütülen muhasebe dersinde, geleneksel dersten daha iyi not alabileceğime inanıyorum" ifadesine karşı kararsız oldukları (%31.8), "Muhasebe eğitiminde uzaktan eğitim kullanımı araştırmacı ruhumu geliştirir" (%32.5) ifadesine katılmadıkları, "Uzaktan eğitim sayesinde mezun olabileceğime inanıyorum" (%37.1) ifadesine karşı kararsız oldukları, "Uzaktan eğitim zamanımı daha verimli kullanmamı sağlamaktadır" yargısına olumsuz yaklaşanlar (%29.1) ile olumlu yaklaşanların (%28.5) birbirine yakın oranda olduğu ve "Muhasebe derslerinin uzaktan eğitim yoluyla verilmesini çok çağdaş bir yöntem olarak görüyorum" ifadesine de kararsız kalanlar (%30.5) ile olumlu bakanların (%27.2) birbirine yakın oranda olduğu görülmektedir. Ayrıca uzaktan ile geleneksel eğitim karşılaştırmasına yönelik bulunan ifadelerin tümüne katılımcıların olumsuz yaklaştıkları tespit edilmiştir. Son olarak, uzaktan eğitimin dezavantajlarına yönelik ifadeler incelendiğinde katılımcıların "Muhasebe eğitiminde uzaktan eğitim kullanımı eğitici ile iletişimizi zorlaştırmaktadır" ifadesine olumsuz yaklaşanlar ile (%24.5) olumlu yaklaşanların (%28.5) oranlarının birbirine yakın olduğu ve "Muhasebe eğitiminde uzaktan

eğitim kullanımı bana ek iş yükü getirmektedir” ifadesine büyük oranda olumsuz yaklaşımları (%43.7) tespit edilmiştir.

Muhasebe eğitiminin uzaktan eğitimle yürütülmesi ile ilgili yargılara ait standart sapma ve ortalama değerleri incelendiğinde ise, öğrencilerin en çok katılım gösterdikleri ifade, $3,47 \pm 1,59$ ortalama ile “Covid-19 salgını sonrasında muhasebe derslerini asla uzaktan eğitim yoluyla almak istemiyorum” ifadesidir. Bu ifadeyi $3,38 \pm 1,26$ ortalama ile “Muhasebe eğitiminde uzaktan eğitim kullanımı eğitici ile iletişimimizi zorlaştırmaktadır” ifadesi ve $3,38 \pm 1,07$ ortalama ile “Video kayıtlarını istediğim zaman ulaşabilme imkanı dersi öğrenmeme faydalı olmaktadır” ifadesi takip etmektedir.

Araştırmanın Hipotez Testi Bulguları

Araştırmada test edilen ilk altı hipotezin testinde bağımsız örnek T testi kullanılmış ve test sonuçları Tablo 7 yardımıyla gösterilmiştir.

Tablo 7. H₁, H₂ ve H₃ Hipotezine ait bulgular

Bağımsız Değişkenler	n	\bar{X}	SS	Test Değerleri	
				t	p
H₁ Hipotezine Ait Bulgular					
Cinsiyet					
(1) Kadın	75	3.091	.862	.977	.330
(2) Erkek	76	2.951	.900		
H₂ Hipotezine Ait Bulgular					
Cinsiyet					
(1) Kadın	75	2.706	.975	.027	.978
(2) Erkek	76	2.702	.834		
H₃ Hipotezine Ait Bulgular					
Cinsiyet					
(1) Kadın	75	3.100	.889	1.292	.198
(2) Erkek	76	2.901	.996		

Tablo 7'ye bakıldığında H₁, H₂ ve H₃ hipotezlerinin reddedildiği görülmektedir ($p > 0.05$). Ortalama puanlar incelendiğinde tüm hipotezlerde kadın ve erkeklerin ortalamalarının birbirine yakın olduğu ve bu nedenle öğrencilerin uzaktan eğitime ilişkin tutumlarının cinsiyet değişkene göre anlamlı bir farklılık göstermediği söylenebilir.

Araştırmada kullanılan diğer altı hipotez Tek Yönlü Varyans Analizi Testleri ile analiz edilmiş ve ulaşılan sonuçlar Tablo 8 aracılığıyla aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 8. H₄, H₅, H₆, H₇, H₈ ve H₉ hipotezlerine ait bulgular

Bağımsız Değişkenler	n	\bar{X}	SS	Test Değerleri		Post- Hoc Testi
				F	p	
H₄ ve H₅ Hipotezine Ait Bulgular						
Öğrencinin Öğrenim Gördüğü Sınıf						
(1) 1.Sınıf	18	3.246	.771	1.035	.379	-
(2) 2.Sınıf	13	2.714	.922			
(3) 3.Sınıf	41	3.087	1.063			
(4) 4.Sınıf	79	2.985	.789			

Akademik Performans						
(1) 1.80'den az	9	3.444	.683			
(2) 1.80 -2.00 arası	19	2.985	1.020			
(3) 2.01 -2.50 arası	75	2.925	.913	.849	.496	-
(4) 2.51 -3.00 arası	37	3.104	.857			
(5) 3.01'den fazla	11	3.103	.571			
H ₆ ve H ₇ Hipotezine Ait Bulgular						
Öğrencinin Öğrenim Gördüğü Sınıf						
(1) 1.Sınıf	18	2.511	.785			
(2) 2.Sınıf	43	2.215	.695	2.078	.106	-
(3) 3.Sınıf	41	2.707	1.132			
(4) 4.Sınıf	79	2.827	.800			
Akademik Performans						
(1) 1.80'den az	9	3.288	.656			
(2) 1.80 -2.00 arası	19	2.694	1.075			
(3) 2.01 -2.50 arası	75	2.666	.782	1.046	.386	-
(4) 2.51 -3.00 arası	37	2.686	1.121			
(5) 3.01'den fazla	11	2.563	.656			
H ₈ ve H ₉ Hipotezine Ait Bulgular						
Öğrencinin Öğrenim Gördüğü Sınıf						
(1) 1.Sınıf	18	2.944	.889			
(2) 2.Sınıf	13	2.653	1.048	1.457	.229	-
(3) 3.Sınıf	41	2.865	.942			
(4) 4.Sınıf	79	3.139	.936			
Akademik Performans						
(1) 1.80'den az	9	2.222	.506			
(2) 1.80 -2.00 arası	19	2.973	1.047			
(3) 2.01 -2.50 arası	75	2.940	.961	3.054	.019	4-1
(4) 2.51 -3.00 arası	37	3.351	.771			
(5) 3.01'den fazla	11	2.909	1.113			

Tablo 8 incelendiğinde öğrencinin öğrenim gördüğü sınıf değişkeni açısından H₄, H₆ ve H₈ hipotezlerinin reddedildiği görülmektedir (p>0.05). Akademik performans değişkeni açısından ise, H₅ ve H₇'in reddedilip (p>0.05), H₉'un kabul edildiği saptanmıştır (p<0,05). Bu durumda, uzaktan eğitimin dezavantajları akademik performansına göre farklılaşmaktadır. Farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını test etmek için yapılan post-hoc testi neticesinde akademik performans değişkeni açısından farkın, 3.351±.771 ile 2.51-3.00 arası akademik performansa sahip olan öğrencilerin 1.80'den az akademik performansa sahip olan öğrencilere göre yüksek puan ortalamasına sahip olmasından kaynaklandığı tespit edilmiştir.

Tartışma ve Sonuç

Her kesim ve alanın farklı etkilendiği Covid-19 pandemi sürecinden, Sağlık Bakanlığı koordinasyonuyla Bilim Kurulu tarafından yapılan tavsiyelerle gerekli önlemler alınmıştır. Önlem alınan en önemli alanlardan biri de eğitimidir. Vakarın görülmeye başlandığı ilk hafta eğitime kısa bir ara verilmiş olup, daha sonra sekteye uğramaması adına uzaktan eğitime geçilmesine karar verilmiştir. Verilen bu kararlar öğrenciler daha önce bilmedikleri uygulamalarla karşı karşıya kalarak, genel olarak uygulamaya yönelik olan muhasebe derslerini zaruri olarak uzaktan eğitim yoluyla almaya başlamıştır. Bu kapsamda Covid-19

pandemi döneminde muhasebe alanında eğitim gören lisans öğrencilerinin uzaktan eğitimle yürütülen muhasebe derslerine yönelik bakış açılarının ve bu bakış açılarının demografik özelliklere göre farklılık gösterip göstermediğinin araştırıldığı bu çalışmada elde edilen sonuçlar genel olarak aşağıda özetlenmiştir.

Çalışmaya dahil olan öğrencilerin büyük bir kısmının 4. sınıf öğrencileri olduğu görülmüştür. Fakültelerin eğitim öğretim ders içerikleri incelendiğinde ise 4. sınıflara ait bir muhasebe dersinin olmadığı ve öğrencilerin muhasebe derslerini alttan aldıkları tespit edilmiştir. Covid-19 salgın süresince alınan derslere bakıldığında ise maliyet muhasebesine katılımın yoğunlukta olduğu görülmektedir. Maliyet muhasebesi dersinin diğer muhasebe derslerine göre kapsamlı bir ders olması ve katılımcıların genel olarak dersleri alttan alan öğrencilerden olması göz önüne alındığında bu sonucun çıkması olağan karşılanmaktadır. Son olarak ise katılımcıların akademik performanslarının 2.01-2.50 ve 2.51-3.00 arasında olduğu, yaşam yeri olarak büyük çoğunluğunun ilde yaşadığı görülmektedir.

Derslerin işleme yöntemleri ile ilgili sorular incelendiğinde ise derslerini kendi bilgisayarlarından ve kendi tabletlerinden takip ederek bir uzaktan eğitim aracı sıkıntılarının olmadığı ve muhasebe derslerini de uzaktan eğitim yoluyla almak istedikleri saptanmıştır. Muhasebe derslerini uzaktan eğitim yoluyla takip etmek istemelerinin sebebinin ise, okuldaki derslere her zaman gelemediklerini ve dersleri kendilerine uygun zamanda almak istedikleri görülmektedir. Uzaktan eğitimde video kayıtlarını istediğim zaman ulaşabilme imkanı göz önüne alındığında çıkan sonucun anlamlı olduğu düşünülmektedir. Muhasebe derslerinde uzaktan eğitimi teknik problemler sebebiyle sakıncalı gördükleri ve uzaktan eğitim yaklaşımına karşıda teknik problemler yaşanabilir şeklinde izlenimlerinin olduğu saptanmıştır. Bu noktada uzaktan eğitim alt yapı çalışmalarıyla güçlendirilmesi gerektiği düşünülmektedir. Uzaktan eğitimle ilk kez karşılaşan öğrenciler göz önüne alındığında, uzaktan eğitim seminerleri verilmesi de problemleri ortadan kaldırabilir. Öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik hem video kayıtlarında hem online derslerde 20-30 dakika süreyi tercih ettikleri yani bilgisayar başında uzun saatler ders dinlemeyi tercih etmedikleri tespit edilmiştir. Son olarak ise uzaktan eğitimde muhasebe derslerinin dersin öğretim elemanı/üyesinin notları, video kayıtları, PDF, word, powerpoint sunumu ve online ders yöntemleriyle desteklenmesini istedikleri ve pandemi sonrası yüz yüze telafi programlarını gerekli olduğunu düşündükleri saptanmıştır. Sonuçlara bakıldığında, muhasebe derslerini uzaktan eğitim yoluyla almak istemelerinin yanında pandemi sonrası yüz yüze telafi programlarına da olumlu yaklaştıkları görülmektedir. Muhasebe derslerinin uygulamaya dönük bir ders olması, katılımcıların genel olarak dersleri alttan alması ve 1. sınıflar göz önüne alındığında sonucun anlamlı olduğu düşünülmektedir.

Muhasebe Eğitiminin Uzaktan Eğitimle Yürütülmesi İle İlgili Öğrencilerin Bakış Açıklarına Ait Tanımlayıcı İstatistikler incelendiğinde öğrencilerin en çok katılım gösterdikleri ifade, "Covid-19 salgını sonrasında muhasebe derslerini asla uzaktan eğitim yoluyla almak istemiyorum" ifadesidir. Bu ifadeyi "Muhasebe eğitiminde uzaktan eğitim kullanımı eğitici ile iletişimimizi zorlaştırmaktadır" ifadesi ve "Video kayıtlarını istediğim zaman ulaşabilme

imkanı dersi öğrenmeme faydalı olmaktadır” ifadesi takip etmektedir. Bu sonuçlardan hareketle öğrencilerin Covid-19 pandemi sürecinde muhasebe derslerinde uzaktan eğitime tamamen karşı olmadıklarını hatta ders video kayıtlarına istedikleri zaman ulaşabilme imkanı dersi öğrenmelerine faydalı olduğunu ancak Covid-19 pandemi süreci sonrasında muhasebe derslerini asla uzaktan eğitim yoluyla almak istemedikleri, uzaktan eğitimin eğitimciyle iletişimlerini zorlaştırdığını ve birebir bir eğitime de ihtiyaçlarının olduğu söylenebilmektedir. Bu sonuç ile ilgili literatür incelendiğinde Serçemeli ve Kurnaz (2020) tarafından gerçekleştirilen çalışma sonuçları oldukça benzerlik göstermektedir. Demir ve Narlıkaya (2020)’da Covid-19 pandemi sürecinde yapılan çalışmasında benzer sonuç bulmasına rağmen çalışmasında Covid-19 pandemi sonrasında yönelik bir değerlendirmede bulunmamıştır.

Son olarak çalışmanın hipotez testlerine yönelik bulgular incelendiğinde ise uzaktan eğitimin dezavantajlarının öğrencinin akademik performansına göre farklılaştığını ve bu farkın, 2.51-3.00 arası akademik performansa sahip olan öğrencilerin 1.80’den az akademik performansa sahip olan öğrencilere göre yüksek puan ortalamasına sahip olmasından kaynaklandığı tespit edilmiştir. 2.51-3.00 arası akademik performansa sahip olan öğrencilerin 1.80’den az akademik performansa sahip olan öğrencilere ders için fakülteye gelme istek ve eğilimi göz önüne alındığında çıkan sonucun anlamlı olduğu söylenebilir. Bu sonuç ilgili literatür incelendiğinde Demir ve Narlıkaya (2020) tarafından gerçekleştirilen çalışma sonucuyla tutarlılık göstermektedir. Ancak Yardımcıoğlu vd., (2021) tarafından gerçekleştirilen çalışmada akademik performans ile uzaktan eğitime ilişkin tutum arasında bir ilişkinin olmadığı ortaya konulmuştur.

Bu çalışma sadece Atatürk Üniversite İşletme ve Bankacılık ve Finans öğrencilerinin muhasebe derslerindeki uzak eğitime dair görüşlerini içermektedir. Bu açıdan çalışma sonuçlarının Türkiye’deki diğer öğrencilere genellenme hususunda dikkatli davranılması gerekmektedir. Bundan sonraki çalışmalarda daha büyük örneklem ele alınabilir ve öğretim elemanları/öğretim üyeleri çalışmaya dahil edilebilir. Ayrıca araştırma yöntemi olarak anket çalışması yerine nitel araştırma tekniklerinden faydalanılması, daha detaylı bilgi edinilmesine olanak tanıyabilir.

Kaynakça

- Afşar, B. ve Büyükdoğan, B. (2020). Covid-19 pandemisi döneminde İİBF ve SBBF öğrencilerinin uzaktan eğitim hakkındaki değerlendirmeleri. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (5), 161-182.
- Akdemir, Ö. (2011). Yükseköğretimimizde uzaktan eğitim. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 2(1), 69-71.
- Akgün, A. İ. (2020). Covid-19 sürecinde acil durum uzaktan eğitimi yoluyla verilen muhasebe eğitimine yönelik öğrenci görüşleri. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(4), 208-236.
- Cabı, E. ve Ersoy, H. (2017). Yükseköğretimde uzaktan eğitim uygulamalarının incelenmesi: Türkiye örneği. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 7(3), 419-429.
- Can, E. (2020). Coronavirüs (Covid-19) pandemisi ve pedagojik yansımaları: Türkiye’de açık ve uzaktan eğitim uygulamaları. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 11-53.
- Charron, K. F. ve Koo, M. (2007). Student demand for distance education courses in accounting. *Global Perspectives on Accounting Education*, 4, 25-40.
- Chen, C. C., Jones, K. T. ve Moreland, K. (2010). Distance education in a cost accounting course: Instruction, interaction, and multiple measures of learning outcomes. *The Journal of Educators Online*, 7(2), 1-20.
- Chrismastuti, A.A. ve Purnamasari, V. (2015). The effectiveness of IT usage in accounting. education, *International Journal of Humanities and Management Sciences (IJHMS)*, 3(4), 253-258.
- Çiçek, İ., Tanhan, A. ve Tanrıverdi, S. (2020). COVID-19 ve eğitim. *Milli Eğitim*, 49(1), 1091-1104.
- Demir, Ö. ve Narlıkaya, Z. (2020). Covid-19 salgını sürecinde muhasebe ve finans derslerini alan öğrencilerin uzaktan eğitime ilişkin tutumlarının araştırılması. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 7(60), 2894-2904.
- Düzgün, S. ve Sulak, S.E. (2020). Öğretmen adaylarının Covid-19 pandemisi sürecinde uzaktan eğitim uygulamalarına ilişkin görüşleri. *Milli Eğitim*, 49(1), 619-633.
- Ekici, G. (2003). Uzaktan eğitim ortamlarının seçiminde öğrencilerin öğrenme stillerinin önemi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24, 48-55.
- Ellingson, D. A. ve Notbohm, M. (2012). Synchronous distance education: Using web-conferencing in an MBA accounting course. *American Journal Of Business Education*, 5(5), 555-562.
- Florit, D. P., Montano, J. L. A. ve Anes, J.A.D. (2012). Distance learning and academic performance in accounting: A comparative study of the effect of the use of video conferencing. *Revista de Contabilidad*, 15(2), 195-209.
- Gülner, B. (2008). Bilgisayar ve internet destekli uzaktan eğitim programlarının tasarım, geliştirme ve değerlendirme aşamaları (SUZEP Örneği). *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19, 259-271.
- Karakaya, G. (2020). Covid-19 salgını sonrası muhasebe derslerinin uzaktan eğitim kapsamında verilmesi üzerine değerlendirmeler: Finansal muhasebe Örneği. İçinde S. Öz, D. Celayir ve F. S. Onursal (Edt.), *Pandemi sonrası yeni dünya düzeninde teknoloji yönetimi ve insani dijitalizasyon* (ss. 586- 600). İstanbul: Yalın Yayıncılık.
- Kelek, B. S. ve Topal, B. G. (2020). Pandemi sürecinde üniversitelerde uzaktan eğitim uygulamaları: İstanbul ve doğu anadolu bölgesi analizi, S. Öz, D. Celayir ve F. S. Onursal (Edt.), *Pandemi sonrası yeni dünya düzeninde teknoloji yönetimi ve insani dijitalizasyon* (ss. 601-637). İstanbul: Yalın Yayıncılık.

- Kutluk, F. A. ve Gulmez, M. (2012). A reserch about distance education students' satisfaction with eduxcation qadality at an accounting program, *Procedia- Social and Behavioral Sciences*, 46, 2733-2737.
- Morgan, G. A., Leech, N. L., Gloeckner, G. W. ve Barret, K. C. (2004). *Spss for introductory statistics: Use and interpretation*. Second Edition. London: Lawrance Erlbaum Associates.
- Özdemir, O., Akçakanat, Ö. ve Kılıçarslan, Ş. (2019). Muhasebe eğitiminde video paylaşımlarının kullanımı üzerine bir araştırma. 6. Uluslararası Muhasebe ve Finans Araştırmaları Kongresinde sunulan bildiri. Niğde Ömer Halis Demir Üniversitesi, Niğde, Türkiye, 23-25 Ekim.
- Öztürk, S. ve Kutlu, H. A. (2017). Muhasebe eğitiminde teknoloji kullanılmasına öğrencilerin bakışı: Kafkas Üniversitesi'nde bir araştırma, *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, 19(3), 781-799.
- Papageorgiou, K. ve Halabi, A. K. (2014). Factors contributing toward student performance in a distance education accounting degree. *Meditari Accountancy Research*, 22(2), 211-223.
- Ponzurick, T. G., France, K. ve Logar, C. M. (2000). Delivering graduate marketing education: An analysis of face-to-face versus distance education. *Journal of Marketing Education*, 22 (3), 180-187.
- Prestiadi, D. (2020). Effectiveness of e-learning implementation as a distance learning strategy during coronavirus disease (Covid-19) pandemic, *Proceeding International Webinar on Education 2020*.
- Reyneke, Y. ve Huttelworth, C. C. (2018). Accounting education in an open distance learning environment: Case studies for pervaiive skills enhancement. *Turkish Online Journal of Distance Education*, 19(3), 140-155.
- Serçemeli, M. ve Kurnaz, E. (2020). Covid-19 pandemi döneminde öğrencilerin uzaktan eğitim ve uzaktan muhasebe eğitimine yönelik bakış açıları üzerine bir araştırma, *Uluslararası Sosyal Bilimler Akademik Araştırmalar Dergisi*, 4(1), 40-53.
- Terry, N., Owens, J. ve Macy, A. (2001). Student performance in the virtual versus traditional classroom. *Journal of the Academy of Business Education*, 2 (1), 1-4.
- Tucker, S.Y. (2014). Transforming pedagogies: Integrating 21st century skills and web 2.0 technology. *Turkish Online Journal of Distance Education*. 15(1), 166-173.
- Tuncer, M. ve Bahadır, F. (2017). Uzaktan eğitim programlarının bu programlarda öğrenim gören öğrenci görüşlerine göre değerlendirilmesi, *Journal of Educational Reflections*, 1(2), 29-38.
- Yardımcıoğlu, M., Şitak, B. ve Yörük, A. (2021). Meslek yüksekokulu öğrencilerinin muhasebe eğitimine karşı tutumlarının COVID-19 pandemi döneminde incelenmesi. *Uluslararası Sosyal Bilimler ve Eğitim Dergisi*, 3(4), 155-180.
- Yeşil, Y. (2017). Türkiye'de mesleki eğitimin gelişimi açısından uzaktan eğitim faaliyetlerinin önemi, *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 22(3), 757-767.
- Yükseköğretim Kurumu (2020). Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi. <https://istatistik.yok.gov.tr/> İndirilme Tarihi: 10.09.2020.